

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՉՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Քաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն №_3_

«_20_» _սեպտեմբեր_ 2023_ թ.

ՄՀ/մ-047Ուսումնադաստիարակչական գործնքացի կառավարում

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասից, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝

0111 01.00.7 Կրթական զիտություններ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

011102.05.7 Կրթության կառավարում

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

Կրթության մագիստրոս

/քակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝

մանկավարժության և հոգեբանության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝

առկա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

առկա _1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝

Ք.Ս.Վիրաբյան

/անուն, ազգանուն

Էլ. հասցե/ներ

kvirabyan60@gmail.com

Վանաձոր - 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8.	Դասավանդման մեթոդներ
9.	Ուսումնառության մեթոդները
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.1.	Դասախտությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
12.2.	Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.3.	Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
12.4.	Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
14.1.	Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
14.2.	Հարցաշար.....	...
14.3.	Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Ուսումնադասստիարակչական գործընթացի կառավարում» դասընթացը կարևորվում է դպրոցի կառավարման բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 011102. 05. 7 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է.....

Ուսումնառության ընթացքում ուսանողը գիտելիքներ է ձեռք բերում մանկավարժի կարևորագույն գործառույթի՝ մանկավարժական գործընթացի կառավարման մասին:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.....

ա/ պատկերացում տալ

- սոցիալական համակարգերի կառավարման հիմունքների մասին
- կրթադաստիարակչական գործընթացի կառավարման համակարգի և առանձնահատկությունների մասին

թ/ ձևավորել

- կրթադաստիարակչական գործընթացի կառավարման

վերաբերյալ գիտելիքների անհրաժեշտ համակարգ

- կառավարչական կարողություններ և հմտություններ

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները

«Ուսումնադասստիարակչական գործընթացի կառավարում» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը 011301.00.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Մանկավարժություն», «Դպրոցի կառավարման հիմունքներ», «Դաստիարակության տեսություն» դասընթացներից:

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Ուսումնադաստիարակչական գործնթացի կառավարում» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Գիտելիք

- դասընթացի հենքային հասկացությունների բնութագրերը,
- կառավարչի իրավունքներն ու պարտականությունները,
- կառավարման գործառույթները,

Կառավարման ուժերը

-

Հմտություն

- ներկայացնել կազմակերպում, կառավարում հասկացությունների բնութագրերը,
- հիմնավորել կառավարման ուժերի ընտրությունը,
- իմաստավորել կառավարման ուժերը,
- ներկայացնել կառավարման հիմնական գործառույթները,
- կարևորել դեկավարին ներկայացվող գործառույթները, կոմպետենցիաները,
- արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ կազմակերպչական աշխատանքներում,
- տիրապետի մանկավարժական տեխնիկային,
- տիրապետի կառավարման տեսական հիմունքներին,

Կարողունակություն

- դասընթացի հասկացությունների բնութագրմանը,
- տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելուն
- կառավարման ուժերի կիրառմանը
- հիմնախնդիրներ լուծելու կարողությանը,
- կառավարման վարպետությանը:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ըստհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)

1. վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն (ԳԿ1),

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ուսումնական կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան։

2. կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն(ԳԿ2),
3. հենքային և ընդհանուր գիտելիքներ(ԳԿ3),
4. մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ(ԳԿ4),
5. տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն(ԳԿ8),
6. մանկավարժական խնդիրների լուծում(ԳԿ9),
7. որոշումների ընդունում(ԳԿ10):
- 8.

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)

1. գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն (ՀԳԿ1),
2. հետազոտություններ կատարելու ունակություններ(ՀԳԿ2),
3. կանխատեսման կարողություն(ՀԳԿ3),
4. նոր իրավիճակներին հարմարվելու ունակություն(ՀԳԿ4),
5. նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն, (ՀԳԿ5)
6. ինքնուրույն աշխատելու ունակություն(ՀԳԿ8),
7. նախագծեր մշակելու և դրանք կառավարելու ունակություն(ՀԳԿ9),
8. որակի կարևորության գիտակցում(ՀԳԿ11),

հաջողության ձգուում(ՀԳԿ12):

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

1. հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները(ԱԿ2),
2. համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվություննը(ԱԿ3),
3. կիրառել տվյալ դասընթացին բնորոշ մեթոդները(ԱԿ6),
4. քննադատորեն գնահատել և մեկնաբանել տեսության ու պրակտիկայի նորագույն ձեռքբերումները(ԱԿ10),
5. տիրապետել ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանալ մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները(ԱԿ11),
6. ունակ լինել ուրույն, թեկուց և փոքր ներդրում կատարելու տվյալ առարկայական ոլորտում(ԱԿ12),
7. ցուցաբերել ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլորտում(ԱԿ13),
8. տիրապետել տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին: (ԱԿ14)

Միջանձնային կոմպետենցիաների (այսուհետ ՄԶԿ) ձևավորմանը:

9. քննադատական վերլուծության և ինքնաքննադատության ունակություն(ՄԶԿ1),
 10. թիմային աշխատանք(ՄԶԿ 2),
 11. միջանձնային առողջ փոխարարերություններ(ՄԶԿ 3),
 12. թիմում աշխատելու ունակություն(ՄԶԿ 4),
 13. այլ ոլորտների փորձագետների հետ շփվելու ունակություն(ՄԶԿ 5),
 14. միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն(ՄԶԿ 7),
 15. բարոյական արժեքներ(ՄԶԿ 8):
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.
- «Ուսումնադաստիարակչական գործնթացի կառավարում» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել դպրոցում՝ վարչական աշխատանքի գործունեության ընթացքում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և կառավարման բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով։
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	18	
Գործնական աշխատանք	22	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		
Ընդամենը	40	

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Ստուգման ձեր (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ համրագումարային քննություն)	Ընթացիկ քննություն
---	--------------------

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴

- Դասախոսությունը
- Գործնական աշխատանքներ

• **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական դեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական դեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵:

- **Ուժեքատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի ելությունը՝ հենվելով գրական աղյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Վեր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոմիկ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարրեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Աշխատանքային տեսոր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման սատիհանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցագրուց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. Դասավանդման մեթոդներներն են⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում,

9. Ուսումնառության մեթոդներն են⁷ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, առյուսակների և դասակարգման համեմատման և

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացնել կատարել:

համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		Պատմականություն	Ժողովական	Գիտական	Վարչական	Ֆիզիկական
1.	«Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարումը» դասընթացի առարկան և մեթոդները	2		2		
2.	Կառավարման էությունը և կառուցվածքը	2		2		
3.	Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի էությունը, օրինաչափությունները	2		2		
4.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարման համակարգը դպրոցում	2		2		
5.	Ուսուցման և դաստիարակության գործընթացի պլանավորումը դպրոցում, կազմման տեխնոլոգիա	2		2		
6.	Դաստիարակության գործընթացի կառավարումը դպրոցում, առանձնահատկությունները	2		4		
7.	Ուսուցման գործընթացի կառավարում	2		4		
8.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերահսկումը	2		2		
9.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի գնահատումը	2		2		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		18		22		

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Լ. Թ. Ասատրյան, Ա.Ս. Կարապետյան, Մ. Ա. Ասատրյան, Թ. Ֆ. Ցոլակյան, Կրթության համակարգի կառավարման հիմունքները, 1 մաս	Երևան, 2003
2.	ՀՀ օրենքը կրթության մասին. 14 ապրիլի,	1999թ.
3.	Յու. Ամիրջանյան, Ա. Սահակյան, Մանկավարժություն,	Երևան 2005թ
4.	Գ. Ե. Ղույումյան, Մանկավարժություն, գիրք 1, 2	Երևան 2005թ.
5.	Յու. Բարանսկի, Մանկավարժություն, գիրք 1,2	Երևան, 1977, 1978
6.	Шамова Т. И., Давыденко Т. М., Шибанова Г. Н., Управление образовательными системами,	Москва 2005
7.	Новиков Д. А., Введение в теорию управления образовательными системами,	Москва 2009
Լրացուցիչ գրականություն (ԼԳ)		
1.	Подласый И. П. Педагогика,	“Просвещение” 2003
2.	Харламов И. Ф. Педагогика,	Москва, 1997
3.	Сластенин В. А., Исаев И. Ф., Мищенко А. И., Шиянов Е. Н., Педагогика,	М., 2004
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Թեսակ	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	«Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարումը» դասընթացի առարկան և մեթոդները:	Հասկացություն մանկավարժական գործընթացի կառավարման մասին: Կառավարման սուբյեկտը և օբյեկտը: «Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարումը» դասընթացի կապն այլ գիտությունների հետ: Առարկայի գիտահետազոտական մեթոդները:	2	ՊԳ 1,6,7, ԼԳ1,2
2.	Կառավարման էությունը և կառուցվածքը	Հասկացություն դեկավարման և կառավարման մասին: կառավարման գործընթացի կառուցվածքը: Ինֆորմացիան որպես կառավարման հիմք:	2	
3.	Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի էությունը	Հասկացություն ամբողջական մանկավարժական գործընթացի մասին: Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի հիմնական բաղադրիչների /ուսուցման և դաստիարակության/	2	ՊԳ 1, 5,6,7, ԼԳ1,2,3

⁹ Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		յուրահատկությունները: Մանկավարժական գործընթացի կառուցվածքը: Մանկավարժական գործընթացի փուլերը: Մանկավարժական գործընթացի օրինաչափությունները:		
4.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարման համակարգը դպրոցում	Հասկացություն կառավարման համակարգի մասին: Կառավարման համակարգի կառուցվածքային տարրերը: Դպրոցի տնօրենը կառավարման համակարգում: Դպրոցի փոխտնօրենները, հոգեբանը, սոցիալական մանկավարժը կառավարման համակարգում: Ուսուցիչների, դաստիարակների, դասղեկների տեղը կառավարման համակարգում: Դաստիարակության հիմնական առանձնահատկությունները: Ուսուցման՝ որպես կառավարող համակարգի բնութագիրը: Առարկայական ուսումնական ծրագրերը որպես ուսուցման կառավարման հիմք: Ուսուցման գործընթացի կառավարման մակարդակները:	2	ՊԳ 1 4,5,,6,7, ԼԳ1,2,3
5.	Ուսուցման և դաստիարակության գործընթացի	Պլանավորումը որպես կառավարման կարևոր բաղադրամաս, նրա	2	ՊԳ 1,6,7,

	պլանավորումը դպրոցում	նշանակությունը: Պլանավորման սկզբունքները, ձևերը, փուլերը և տեխնոլոգիան: Հեռանկարային պլան: Տարեկան պլան: Ընթացիկ պլան: Թեմատիկ և համդասյա պլան: Պլաններին ներկայացվող պահանջները		ԼԳ 1,3,
6.	Դաստիարակչական գործընթացի կառավարումը դպրոցում, առանձնահատկությունները	Դաստիարակչական գործընթացի առանձնահատկությունները, արտաքին և ներքին կառավարում, միջոցները	2	ՊԳ 1,6,7, ՊԳ 1,6,7, ԼԳ 1,2,3
7.	Ուսուցման գործընթացի կառավարումը դպրոցում	Ուսուցման գործընթացի էռությունը, գործառույթները, կառուցվածքը	2	ՊԳ 1,6,7, ՊԳ 1,6,7, ԼԳ 1,2,3
8.	Ուսումնարաստիարակչական գործընթացի վերահսկումը	Վերահսկման և գնահատման տեղը կառավարման համակարգում: Վերահսկման արդյունքները: Վերահսկման մակարդակները, ձևերը և մեթոդները:	2	ՊԳ 1,6,7, ՊԳ 1,6,7, ԼԳ 1,2,3

9.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի գնահատումը	Դպրոցի գործունեության մանկավարժական վերլուծությունը որպես գնահատման հիմք: Դպրոցի գործունեության գնահատման արդի չափանիշները	2	ՊԳ 1,6,7, ՊԳ 1,6,7, ԼԳ 1,2,3
----	--	--	---	------------------------------------

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Թեմա	Ուսումնափրկող հարցեր	Ժամաքանակ	Սոուզման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	«Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարում» դասընթացի առարկան և մեթոդները	Մեկնաբանել մանկավարժական գործընթացի կառավարման էությունը, բացատրել կառավարման օբյեկտի և սուբյեկտի էությունը	2		Խմբային աշխատանք ԼԳ 1,2
2.	Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի էությունը	ստուգել ամբողջական մանկավարժական գործընթացի մասին	2		Ֆրոնտալ և անհատական ԼԳ 1,2,3

¹⁰ Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		յուրացրածը, մեկնաբանել մանկավարժական գործընթացի կառուցվածքը, փուլերը և օրինաչափությունները		<i>հարցում</i>	
3.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարման համակարգը դպրոցում	Ներկայացնել տնօրենի, փոխտնօրենների աշխատանքային պլան՝ կառավարման համակարգի հետ կապված	4	<i>թեստավորում</i>	ՊԳ 1,3,6,7, ԼԳ 1,2,3
4.	Դաստիարակության գործընթացի կառավարումը դպրոցում	Քննարկել դպրոցում իրականացվող դաստիարակչական համակարգի առավելությունները և թերությունները	4	<i>Զրույցի մեթոդ</i>	ՊԳ 1,3,4,6,7, ԼԳ 1,2
5.	Ուսուցման գործընթացի կառավարում	Քննարկել առարկայական ուսումնական ծրագրեր, ուսուցման կառավարման օպտիմալացման ուղիները	4	Խմբային հարցում	ՊԳ 1,6,7, ԼԳ 1,2
6.	Ուսուցման և դաստիարակության գործընթացի պլանավորումը դպրոցում	Ասուզել պլանավորման մասին հմտությունները	4	<i>ֆրոնտալ հարցում, թեստավորում</i>	ՊԳ 1,6,7, ԼԳ 1,2,3

7.	Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերահսկումը և գնահատումը	Ներկայացնել դպրոցի գործունեության գնահատման արդի շափանիշները	2	Ֆրոնտալ հաղցում	ՊԳ 1,3,5,6,7, ԼԳ1,2
----	--	--	---	-----------------	---------------------

12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեսմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.					
2.					

12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
-----	--------------------------------	-----------------------	--------------------------------	------------------------	--------------	-----------------------------

¹¹ Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Հատ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

1.	Դպրոցի կառավարման արդի հիմնախնդիրները:	Դպրոցի կառավարման սկզբունքները Կառավարման մակարդակները Դպրոցի կառավարման մեթոդները և ոճերը	գեկույց		Անհատական հարցում	ՊԳ 1,6,7, ԼԳ1,2
2.	Դաստիարակության գործընթացի կառավարման առանձնահատկությունները:	Դաստիարակության գործընթացի առանձնահատկությունները, օրինաչափությունները, տրամաբանությունը:	Աշխատանքային տեսք		Ֆրոնտալ հարցում	ՊԳ 1,3,4,,7, ԼԳ1,2
3.	Ուսուցիչը որպես ուսուցման գործընթացի կառավարիչ:	Մանկավարժը, անձը և մասնագիտական քանիմացությունը Մանկավարժական վարպետություն Ուսուցիչը և մանկավարժական կոլեկտիվը	Կլոր սեղան		Զրույցի մեթոդ	ՊԳ 1,5,3 ԼԳ1,2
4.						

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ուսուրսի անվանումը	Ուսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հասուլ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկան հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաշափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգաքննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 0 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգաքննություններ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփում է քննությամբ

¹⁵«Կանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

15. Հասկացություն մանկավարժական գործընթացի կառավարման մասին:
16. Կառավարման սուբյեկտը և օբյեկտը:
17. Հասկացություն դեկավարման և կառավարման մասին:
18. Կառավարման գործընթացի կառուցվածքը:
19. Ինֆորմացիան որպես կառավարման հիմք:
20. Հասկացություն ամբողջական մանկավարժական գործընթացի մասին:
21. Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի հիմնական բաղադրիչները:
22. Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի յուրահատկությունները:
23. Մանկավարժական գործընթացի կառուցվածքը:
24. Մանկավարժական գործընթացի փուլերը:
25. Մանկավարժական գործընթացի օրինաչափությունները:
26. Դպրոցի տնօրենը կառավարման համակարգում:
27. Դպրոցի փոխտնօրենները, կառավարման համակարգում:
28. Հոգեբանը, սոցիալական մանկավարժը կառավարման համակարգում:
29. Ուսուցիչների տեղը կառավարման համակարգում:
30. Դասղեկների տեղը կառավարման համակարգում:
31. Աշակերտական ինքնավարության մարմինների դերը դպրոցի կառավարման համակարգում:
32. Կառավարման տարրեր մակարդակների փոխկապակցվածությունը:
33. Պլանավորումը որպես կառավարման կարևոր բաղադրամաս, նրա նշանակությունը:
34. Պլանավորման սկզբունքները:
35. Պլանավորման փուլերը և տեխնոլոգիան:
36. Հեռանկարային պլան:
37. Տարեկան պլան:
38. Թեմատիկ և համդասյա պլան:
39. Պլաններին ներկայացվող պահանջները
40. Դաստիարակության հիմնական առանձնահատկությունները:
41. Ընտանիքի դերը դաստիարակության մեջ:
42. Միջավայրի դերը դաստիարակության մեջ:
43. Ընտանիքը և միջավայրը որպես կառավարման համակարգեր:
44. Դպրոցի տնօրենը դաստիարակության գործընթացի կառավարման համակարգում

45. Դաստիարակության գծով փոխտնօրենը դաստիարակության գործընթացի կառավարման համակարգում:
46. Ուսուցման՝ որպես կառավարող համակարգի բնութագիրը:
47. Առարկայական ուսումնական ծրագրերը որպես ուսուցման կառավարման հիմք:
48. Ուսուցման գործընթացի կառավարման մակարդակները:
49. Մասնագիտական միավորումների տեղը ուսուցման գործընթացի կառավարման մեջ:
50. Կառավարման հնարավորությունները ուսուցման տարբեր համակարգերում:
51. Վերահսկման և գնահատման տեղը կառավարման համակարգում:
52. Վերահսկման արդյունքները որպես գործունեության շտկման հիմք
53. Վերահսկման մակարդակները, ձևերը և մեթոդները:
54. Դպրոցի գործունեության մանկավարժական վերլուծությունը որպես գնահատման հիմք:
55. Դպրոցի գործունեության գնահատման արդի չափանիշները:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 9-10 շաբաթվա ընթացքում)

(1-ին ընթացիկ ստուգում (կիսամյակի -----շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ըստգրկված թեմաները.

- 1.
- 2.
- 3.....

▪ Ըստգրկված հարցեր.

1. Ըստհանուր հասկացություն դպրոցի կառավարման և ղեկավարման մասին
2. Դպրոցի կառավարման գործառույթները
3. Դպրոցի կառավարման սկզբունքները
4. Հասկացություն դպրոցի կառավարման մեթոդների և ոճերի մասին
5. Դպրոցի կառավարման սուբյեկտը և օբյեկտը
6. Դպրոցի փոխտնօրեններ, իրավունքներն ու պարտականությունները
7. Կառավարման բովանդակությունը
8. Հասկացություն դպրոցի կառավարման մեթոդների և ոճերի մասին
9. Դպրոցի կառավարման սուբյեկտը և օբյեկտը
10. Դպրոցի փոխտնօրեններ, իրավունքներն ու պարտականությունները
11. Դպրոցի կառավարման բարձրագույն մարմինը
12. Դպրոցի կառավարման խորհրդի իրավասությունները
13. Դպրոցի տնօրեն, իրավունքներն ու պարտականությունները
14. Հասկացություն դպրոցի կառավարման մեթոդների և ոճերի մասին

15. Դպրոցի կառավարման սուբյեկտը և օբյեկտը
16. Դպրոցի փոխտնօրեններ, իրավունքներն ու պարտականությունները
17. Դպրոցի դասղեկ, իրավունքներն ու պարտականությունները
18. Աշխատանքների պլանավորումը դպրոցում, տեսակները
19. Դպրոցի ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի պլանը

Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (Կիսամյակի 19-20 շաբաթվա ընթացքում)

(2-րդ ընթացիկ ստուգում (Կիսամյակի ----- շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

- 1.
- 2.
- 3.....

▪ Ընդգրկված հարցեր.

1. Մեթոդական աշխատանքի կազմակերպումը դպրոցում
2. Մանկավարժական խորհրդի մեթոդական աշխատանքի բովանդակությունը
3. Ներդպրոցական վերահսկողությունը որպես գործունեության ընդհանուր բաղադրիչ
4. Ներքին վերահսկողության եղանակները դպրոցում
5. Մեթոդմիավորումների աշխատանքը դպրոցում
6. Դպրոցի տնօրենի անձնական գործերի կազմակերպումը
7. Տնօրենի գործունեության չափորոշիչները
8. Տնօրենի աշխատանքը մանկավարժական առաջավոր փորձի ներդրման գործում
9. Դպրոցի մանկավարժական խորհուրդ
10. Առաջավոր փորձի ներդրման փուլերը դպրոցում
11. Վերահսկման մակարդակները, ձևերը և մեթոդները:
12. Դպրոցի գործունեության մանկավարժական վերլուծությունը որպես գնահատման հիմք:
13. Դպրոցի գործունեության գնահատման արդի չափանիշները:

55.1. Գնահատման չափանիշները¹⁶.

55.2. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

Տեսական գիտելիքները...

Մասնակցությունը դասընթացին՝ հաճախումների հաշվառում(0 միավոր)

- **Գործնական աշխատանքները**

- գործնական խնդիրների լուծում
- առաջադրանքների իրականացում
- թեստային առաջադրանքներ
- իրավիճակային վերլուծություն
- խմբային աշխատանքներ
- տնային առաջադրանքների

Մեմբնար պարապմունքները

- բանավոր շարադրել նյութը(պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները)
- գեկույցներ
- Ուժերատներ

- **Լարորատոր աշխատանքները**

- Նյութի գիտական, համակարգված ձևակերպում,
- Ինքնուրույն եզրահանգումներ, սեփական տեսակետի ներկայացում,
- Նյութը ներկայացնելիս երկու և ավելի գիտական աղբյուրների օգտագործում,
- Գրաֆիկական պատկերների, աղյուսակների,
- **Ինքնուրույն աշխատանքը**

- Ուժերատ

- Զեկույց

- Հարցազրույց

- Աշխատանքային տեսք

- Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն

Քննություն (ընդհանուր գնահատականի 40%-ը, կամ 40 միավոր, երկու ընթացիկ քննությունների գումարային արժեք)

- Ստուգման ձեր և գնահատման մեթոդ՝
 - հարցաշարային ընթացիկ գրավոր և բանավոր քննություն:
- Գնահատման չափանիշներ՝
 - պատասխանել 4 հարցերին /յուրաքանչյուր հարցը 5 միավոր/, վաստակել 20 միավոր: 8 միավոր վաստակելու դեպքում ստանում է դրական գնահատական:

¹⁶ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՉՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

011101.00.7 Կրթութական գիտություններ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

011101.05.7 Կրթության կառավարում

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ կրթության մագիստրոս

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ- 047 Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարում			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	40	Դասախոսություն	18
			Սեմինար	
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	22
	Ինքնուրույն			
	Ընդամենը			
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	Ուսումնառության ընթացքում ուսանողը գիտելիքներ է ձեռք բերում մանկավարժի կարևորագույն գործառույթի՝ մանկավարժական գործընթացի կառավարման մասին:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p>Գիտելիք</p> <ul style="list-style-type: none"> դասընթացի հենքային հասկացությունների բնութագրերը, կառավարչի իրավունքներն պարտականությունները, կառավարման գործառույթները, <p>Կառավարման ոճերը</p> <ul style="list-style-type: none"> <p>Հմտություն</p> <ul style="list-style-type: none"> ներկայացնել կազմակերպում, կառավարում հասկացությունների բնութագրերը, հիմնավորել կառավարման ոճերի ընտրությունը, իմաստավորել կառավարման ոճերը, ներկայացնել կառավարման հիմնական գործառույթները, կարևորել դեկավարին ներկայացվող գործառույթները, կոմպետենցիաները, արագ կողմնորոշվել տարաբնույթ կազմակերպչական աշխատանքներում, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • տիրապեսի մանկավարժական տեխնիկային, տիրապեսի կառավարման տեսական հիմունքներին, <i>կարողություն</i> <p>Կարողունակություն</p> <ul style="list-style-type: none"> • դասընթացի հասկացությունների բնութագրմանը, • տեսական զիտելիքները գործնականում կիրառելուն • կառավարման ոճերի կիրառմանը • հիմնախնդիրներ լուծելու կարողությանը, • կառավարման վարպետությանը:
Դասընթացի բովանդակությունը	<p>1.«Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարումը»</p> <p>Դասընթացի առարկան և մեթոդները:</p> <p>Կառավարման էռլեջունը և կառուցվածքը</p> <p>Հասկացություն մանկավարժական գործընթացի կառավարման մասին: Կառավարման սուբյեկտը և օբյեկտը: «Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարումը» դասընթացի կապն այլ զիտությունների հետ: Առարկայի զիտահետազոտական մեթոդները:</p> <p>Հասկացություն դեկավարման և կառավարման մասին: Կառավարման գործընթացի կառուցվածքը: Ինֆորմացիան որպես կառավարման հիմք:</p> <p>2.Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի էռլեջունը</p> <p>Հասկացություն ամբողջական մանկավարժական գործընթացի մասին: Ամբողջական մանկավարժական գործընթացի հիմնական բաղադրիչների /ուսուցման և դաստիարակության/ յուրահատկությունները: Մանկավարժական գործընթացի կառուցվածքը: Մանկավարժական գործընթացի փուլերը: Մանկավարժական գործընթացի օրինաչափությունները:</p> <p>3.Ուսումնադաստիարակչական գործընթացի կառավարման համակարգը դպրոցում</p> <p>Հասկացություն կառավարման համակարգի մասին: Կառավարման համակարգի կառուցվածքային տարրերը: Դպրոցի տնօրենը կառավարման համակարգում: Դպրոցի կոխստորենները, հոգեբանը, սոցիալական մանկավարժը կառավարման համակարգում: Ուսուցիչների, դաստիարակների,</p>

դասղեկների տեղը կառավարման համակարգում: Աշակերտները, դասարանի և դպրոցի աշակերտական խնքնավարության մարմինների դերը դպրոցի կառավարման համակարգում: Կառավարման տարբեր մակարդակների փոխկապակցվածությունը

Դաստիարակության հիմնական առանձնահատկությունները: Ընտանիքի դերը դաստիարակության մեջ: Միջավայրի դերը դաստիարակության մեջ: Ընտանիքը և միջավայրը որպես կառավարման համակարգեր: Դպրոցի տնօրենի և արտադասարանային, արտադպրոցական աշխատանքների կազմակերպչի դերը դաստիարակության գործընթացի կառավարման մեջ: Դասղեկի և աշակերտական խնքնավարության մարմինները դաստիարակության գործընթացի կառավարման համակարգում:

Ուսուցման՝ որպես կառավարող համակարգի բնութագիրը: Առարկայական ուսումնական ծրագրերը որպես ուսուցման կառավարման հիմք: Ուսուցման գործընթացի կառավարման մակարդակները: Մասնագիտական միավորումների տեղը ուսուցման գործընթացի կառավարման մեջ: Կառավարման հնարավորությունները ուսուցման տարբեր համակարգերում: Ուսուցման կառավարման օպտիմալացման ուղիները և միջոցները:

4.Ուսուցման և դաստիարակության գործընթացի

պլանավորումը դպրոցում

Պլանավորումը որպես կառավարման կարևոր բաղադրամաս, նրա նշանակությունը: Պլանավորման սկզբունքները, ձևերը, փուլերը և տեխնոլոգիան:

Հեռանկարային պլան: Տարեկան պլան: Ընթացիկ պլան: Թեմատիկ և համդասյա պլան: Պլաններին ներկայացվող պահանջները

5.Ուսումնադասատիարակչական գործընթացի վերահսկումը և գնահատումը

Վերահսկման և գնահատման տեղը կառավարման համակարգում: Վերահսկման արդյունքները: Վերահսկման մակարդակները, ձևերը և մեթոդները: Դպրոցի գործունեության մանկավարժական վերլուծությունը որպես գնահատման հիմք: Դպրոցի գործունեության գնահատման արդի չափանիշները:

Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	<p>1.իրավիճակային գնահատում</p> <p>2.փոխադարձ գնահատում</p> <p>3.ինքնազնահատում</p> <p>4.Սխեմաների կազմում</p>
Գրականություն	<p>1. Պարտադիր- Լ. Թ. Ասատրյան, Ա.Ա.Կարապետյան , Մ. Ա. Ասատրյան, Թ. Ֆ. Ցոլակյան, Կրթության համակարգի կառավարման հիմունքները, 1 մաս, Երևան, 2003</p> <p>2. ՀՀ օրենքը կրթության մասին. 14 ապրիլի, 1999թ.</p> <p>3. Шамова Т. И., Давыденко Т. М., Шибанова Г. Н., Управление образовательными системами, Москва 2005</p> <p>4. Новиков Д. А., Введение в теорию управления образовательными системами, Москва 2009</p> <p>Լրացուցիչ.</p> <p>1.Յու.Ամիրջանյան, Ա.Սահակյան, Մանկավարժություն, Երևան 2005թ</p> <p>2.Գ. Ե. Ղույումյան, Մանկավարժություն, գիրք 1, 2 Երևան 2005թ.</p> <p>3.Подласый И. П. Педагогика, “Просвещение” 1996</p> <p>4. Харламов И. Ф. Педагогика, Москва, 1997</p>